

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו, מועד ב, 2026

חלק ראשון – הבנה והבעה

1. **א.** הסתירה: מצד אחד יש מקורות שמהם אפשר ללמוד שהבושה היא מידה חיובית, ומצד אחר יש מקורות שמהם אפשר ללמוד שהבושה היא שלילית.
- ב.** דוגמאות:
- חיובי – "שלושה סימנים יש באומה זו, הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים... כל שיש בו שלושה סימנים הללו ראוי להידבק באומה זו..." (יבמות עט, ע"א).
- "כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו, מוחלין לו על כל עוונותיו" (ברכות יב, ע"ב).
- שלילי – "ותיתן לנו... חיים שאין בהם בושה וכלימה".
- "שלא נבוש ולא ניכלם".
- ג.** הרב לאו מיישב סתירה זו באמצעות הבחנה בין בושת פנים ובין ביישנות בתחום לימוד התורה. בושת פנים היא ענווה ונחשבת תכונה חיובית, ואילו ביישנות שנובעת מחשש של התלמיד לשאול שאלות שמא לא יהיה מכובד בעיני הבריות, או שמא ילעגו לו על חוסר הבנתו, מעכבת אותו בלימודו ולכן היא נחשבת תכונה שלילית.
2. **א.** התנאי שהוזכר לפני כן: גילוי החטא ברבים.
- הרב לוי לומד תנאי זה מאדם הראשון שבושתו נייערה רק כאשר חטאו התגלה לפני הקב"ה.
- ב.** שני תנאים נוספים:
1. שהסביבה תראה בדבר חיסרון.
 2. שתהיה חברה בעלת ערכים (המציבים לאדם את המצב השלם שהוא נדרש להגיע אליו).
3. **א.** הדעה המקובלת: תחושת הבושה לא משפיעה על עיצוב האישיות שלנו ועל אורחות חיינו.
- ב.** (1) שימוש בלשון צינית
- (2) במשפט "הם מתביישים להודות שהם מתביישים" כותב המאמר משתמש בפועל "מתביישים" במשחק מילים: בני האדם צריכים להכיר בבושה ולהודות בה, אך הבושה היא הסיבה שהם אינם מודים בכך.
4. **א.** על פי מאמר א, המציאות היא שההתנהגות של אדם כשהוא נמצא לבד שונה מהתנהגותו כשהוא נמצא בחברת אנשים. כאשר האדם בביתו הוא מסיר מעליו את מסכת הנימוס התרבותית, שהוא עוטה על פניו כשהוא מצוי בחברת בני אדם.
- ב.** ההשקפה היהודית: אין הבדל בין מעשיו של אדם שנעשים בסתר ורק הוא יודע עליהם לבין מעשים שנעשים בציבור, משום שכל מעשיו של האדם גלויים לפני הקב"ה.
- הרב לוי מבסס את קביעתו על דברי חז"ל הכתובים בתפילת שחרית: "לעולם יהא אדם ירא שמיים בסתר כבגלוי".

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

5. מטלת כתיבה – דוגמה לסקירה

תחושת הבושה משפיעה על עיצוב אישיותנו ועל אורחות חיינו, הרבה יותר ממה שאנו נוטים לייחס לה. הבושה היא תחושת אי־נוחות שאדם מרגיש לאחר שפעל בניגוד לנורמות המקובלות או שעשה מעשה שגוי או במקרים שחולשותיו נחשפו, והוא מבקש להסתיר את המעשה או את חולשותיו. בושה יכולה להיות תחושה קשה שנגרמת מתגובת סביבתו של אדם הפוגעת בו במעמקי נפשו (הרב לוי, תשע"ט והרב רייזמן, תשע"ח). לבושה קיים היבט חברתי. היא עשויה למנוע מן האדם התרבותי והמנומס להתנהג כאוות נפשו, ואף אינה מאפשרת לו לחרוג מכללי ההתנהגות המקובלים. אנשים הנאמנים לחברה ונוהרים בשמירת ערכיה, חוששים מלעשות מעשים המנוגדים לערכי החברה (הרב לוי, תשע"ט). לפי הרב רייזמן (תשע"ח), הבושה עשויה להשפיע גם על מערכת היחסים שבין אדם לחברו, כי היא דורשת מן האדם התייחסות של ענווה ושל יראת כבוד. לבושה יש גם תפקיד לפני שהאדם חוטא: לשמש תריס ומחיצה מפני החטא ולהגן עליו מפני כישלון, להזהיר את החוטא מפני מעשים שיעצימו את חסרונותיו בעיני הרבים (הרב לוי, תשע"ט והרב רייזמן, תשע"ח). כך הבושה שמביאה את האדם ליראת חטא תגרום לו להכרה בגדולתו של הקב"ה (הרב רייזמן, תשע"ח). אחרי החטא הבושה מעוררת באדם חרטה, בושה ועצב על כישלונו ודוחפת אותו לתקן את מעשיו (הרב לוי, תשע"ט והרב רייזמן, תשע"ח). הוא מתבייש בחסרונותיו גם כשהוא בחדרי חדרים (הרב לוי, תשע"ט), וזוכה לבושה המביאה ליראת שמיים ומדריכה לשלמות הן בין אדם לקונו הן במערכת היחסים בין אדם לחברו (הרב רייזמן, תשע"ח).

ביבליוגרפיה:

- הרב לוי, א' (תשע"ט). לחזור עם תשובה, חלק ג, עמ' 21-44.
- הרב רייזמן, צ' (תשע"ח). רץ כצבי, עמ' תפו-תצו.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

חלק שני – לשון

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש

6. שש עשרה

שָׁשֶׁת

עֶשְׂרֵה

תשע

אלף חמש מאות וחמש

עשרים וחמש

בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר

אַרְבָּע

תשע מאות שלושים ושבעה

חמש

פרק ב: תחביר

7. א.

I.

פסוקית תנאי

 ,

פסוקית ויתור

אם אדם אינו מודע לחיסרון שבו, הוא אינו מתבייש, גם אם החיסרון נראה לעיני כול.

משפט מורכב

II.

איבר א

 ,

איבר ב

בושת פנים היא תכונה חיובית, אך במקרים מסוימים, כמו בלימוד תורה, האדם צריך להימנע ממנה.

משפט איחוי

III. הבושה מתבטאת לא רק ביחסים שבין האדם לקונו אלא גם במערכת היחסים היום-יומית שבין איש לרעהו.

משפט פשוט

ב. (1) I. האם העלייתם בדעתכם מה יקרה אם אנשים יהיו חסרי בושה?

II. רק כשהחטא מתגלה ברבים, הוא נהפך לממשי.

(2) חסרי בושה – נשוא

נהפך – אוגד

ג. הבושה מתקיימת (רק) בעולם שבו משמשים ערכים ומוסר בכתר אחד.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

8. א. (1) משפט פשוט
(2) הביטוי המכליל: שלושה היבטים של הבושה.
התפקיד התחבירי: נושא
- ב. (1) ההיבט המוסרי של הבושה, כלומר תחושת אי־נוחות בהתנהגות שלא לפי ערכי המוסר, נחשב במקורותינו מעלה.
(2) ההיבט המוסרי של הבושה הוא תחושת אי־נוחות בהתנהגות שלא לפי ערכי המוסר.
- ג. (1) משפט I: משפט מורכב
משפט II: משפט פשוט
(2) נושא
(3) משפט II
(4) את עם ישראל מאפיינות שלוש מידות: ביישנות, רחמנות וגמילות חסדים.
9. א.

מושא		נשוא		נשוא		תיאור	
לואי		לואי		לואי		לואי	
לואי		לואי		לואי		לואי	
לא ראויים.		מעשים		מביצוע		בעולם	

ב. (1)–(3)
- האדם אינו מתבייש שאין לו כנפיים כשל ציפור, כי אין הוא חש בחסרונו של איבר זה, שכן גם לשאר בני האדם אין חיסרון בהיעדר כנפיים.
10. א.

רחל	אשתו של	(רבי)	עקיבא	שאפה	שילך	ללמוד	תורה.	(רבי)	עקיבא	התבייש	שמה	ילעגו	לו		
הילדים	שאינו	יודע	אלף־בית.	הניחה	רחל	עציץ	על	גב	חמור	וכך	הולך	אותו	(רבי)	עקיבא	לשוק.
צחקו	אנשי	השוק	ביום	הראשון	וביום	השני	ובשאר	הימים	פסק	הצחוק.	כך	אמרה	לו	היום	ומחר
ילעגו	עד	שיתרגלו	לו	היה	מתבייש	ללכת	למלמדי	תינוקות	לא	היה	לנו	חס	וחלילה	רבי	עקיבא.

ב. (1) בוודאי, לפי המקורות
(2) הסגר
(3) נראה – נושא
לפי הדרכתו של הרמב"ן – תיאור

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

11. א. (1) שמחנכים לערכים

(2) פסוקית לוואי

המשפט	המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
משפט I	מורים	שם עצם	מושא
	מחנכי	שם עצם	מושא
משפט II	מחנכים	פועל	נשוא
	מורים	פועל	נשוא
משפט III	ביישן	שם תואר	לוואי

ב. I. נשוא

II. לוואי

III. תיאור

IV. מושא

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

פרק ג: מערכת הצורות

12. א.

הפועל/שם הפועל	השורש	הבניין
מְעוֹרְרִים	ע-ו-ר	פיעל
נִמְנֵית	מ-נ-י/ה	נפעל
לְשַׁבֵּת	י-ש-ב	קל / פעל
לְהוֹתֵר	י-ת-ר	נפעל
שְׁגוּיָה	ש-ג-י/ה	קל / פעל
הוֹבְנוּ	ב-ו-ן	הופעל

ב.

נ-צ-ר צ-ו-ר נ-צ-ר
נוצר לשונו, יצור אנושי, מצור על עיר, נצר לשושלת רבנים, יצר הרע, מוצר ישראלי

13. א.

(1) המשקל המשותף לשמות התואר בִּישָׁנִים, רַחֲמָנִים: קטלן.

המשותף למשקלים של שמות התואר גוֹמֵל, מִבִּישׁ, מְבִישׁ: צורות בינוני (שנגזרו מבנייני הפועל).

(2) בּוֹשׁ: זמן / דרך: ציווי, גוף: נוכח, בניין: קל / פעל

ב.

המילה	חלק הדיבור	השורש
נִעְלָה ¹	שם תואר	ע-ל-י/ה
נִעְלָה ²	פועל	נ-ע-ל
נִעְלָה ³	שם עצם	

ג. (1)

שם עצם פועל פועל שם עצם
ראוי שכל המורים שמחנכים לערכים, ומורים את הדרך למוסר ולמצפון ייקראו בשם מחנכים.

שם תואר

נאמר במשנה שאדם קפדן אינו מלמד.

(2) מורים – משקל מקטיל; מחנכים – משקל מקטל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

14. א. דַעַת שם פעולה: ידיעה הבניין: קל
קְרוֹיָה שם פעולה: קריאה / הקראה הבניין: קל / הפעיל
תוֹעֵלֶת שם פעולה: התייעלות / ייעול הבניין: התפעל / פיעל
- ב. (1) השם: עֵטָה השורש המשותף: ע-ט-י/ה
(2) הִטְעִיָה השורש: ט-ע-י/ה
הִתְמוֹטְטוּת השורש: מ-ו-ט
הִטְיָה השורש: נ-ט-י/ה
- ג. המילה עיטוי נגזרה משורש עברי, ואילו המילה נִלְוֹן נגזרה מן המילה הלועזית ניילון.
- ד. (1) הנאום המרגש הוֹתִיר / הִתִיר רושם על הנוכחים.
(2) הוֹתִיר – מייתר
הִתִיר – מנתר
15. א. (1) מקטול
(2) מִחְבּוֹא, מְסוּעַ
(3) מִפֹּל: נ-פ-ל, מִצָּפָה: צ-פ-י/ה, מוֹשָׁבָה: י-ש-ב
- ב. זוג 1: מַעֲנִנּוֹת, מִחְנּוֹת המשקל המשותף: מקטל
זוג 2: מוֹעֲצוֹת, מַעֲבָדוֹת המשקל המשותף: מקטלה
- ג. מִדְרָחוֹב: הלחם בסיסים – מדרכה + רחוב
פְּעוּטוֹן: בסיס + צורן סופי – פעוט + און

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ו מועד ב, 2026

16. א. (1) ראשית

(2) שם עצם מופשט

(3) ר-ש-י/ה

(4) ראשון

ב. (1) שם שנוצר בדרך של שורש ומשקל: זכות / גלות

שם שנוצר בדרך של בסיס וצורן סופי: איכות - איך + Xות / כמות - כמה + Xות / אטיות - איטי + Xות

(2) שם עצם במשקל קטלון: פדיון

שם תואר בצורת בינוני פעול: פדוי

ג. (1) מסיר: מוספית

מצוי: שורשית

מודע: מוספית

(2) גלוי - נגלה

מצוי - נמצא